

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספד יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איז'ה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ג מרחשון התשע"ז

מתפללים
 מט' לעומר אבות ו'
 שבת ה' סיון ה-תשפ"ב
 פרשה: **נשא**
 הכפרה: **ויהי איש אחד**

הדלקת נרות - 19:24
צאת השבת - 20:18
ר"ת - 21:13

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:28

שעה	העלאת
עמוד השחר: 4:11	4:09
זמן טלית: 4:18	4:16
זריחה: 5:36	5:35
חצות: 12:41	12:43
מנחה גדולה: 13:17	13:18
שקיעה: 19:47	19:50

ברכת האחדות
 ברכת כוהנים נאמרת
 בלשון יחיד "יברכך"
 "וישמרך" משום
 שהברכה העיקרית
 שבני ישראל זקוקים
 וצריכים לה היא
 האחדות, שיהיו כאיש
 אחד בלב אחד.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה מרת אחוהי דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל 052-5079555

"יש לנו מכנה משותף"
 ההיסטוריה היהודית היא גם סיפורם של הכוחות השונים שפעלו בתוך העם היהודי. מאז ימי יציאת מצרים ועד ימינו אנו עדים לוויכוחים ולמחלוקות, לציבורים שונים המתעמתים זה עם זה. רק פעם אחת זכינו לאחדות אמיתית ושלמה, לקראת קבלת התורה בהגן השבועות. כשעם ישראל התייצב מול הר סיני, היה זה "כאיש אחד בלב אחד".

זו אינה רק עובדה היסטורית, אלא יש בה מסר עמוק. אחדות בעם ישראל יכולה להתקיים רק על בסיס התורה שניתנה בהר סיני. בלי הבסיס הזה, אפשר כאמת לתהות אם אנחנו עם אחד או אולי אוסף של בני אדם, תרבויות ועדות, שאין ביניהם שום דבר משותף.

קשה מאוד, ואף בלתי אפשרי, לתפוס את העם היהודי בקטגוריות הלאומיות המקובלות. רק בעם היהודי יכול להתקיים מצב משונה, שאנשים המתגוררים בארצות שונות, דוברים שפות שונות והיים על פי נוהגי תרבות שונים בתכלית זה מזה, נחשבים למרות הכול בני עם אחד.

תאמרו, שבני העם היהודי שייכים לגזע אחד? אין זה נכון. במשך הדורות הצטרפו אל העם היהודי בני כל הגזעים והאומות, והם נחשבים יהודים לכל דבר. ואולי אפשר להגדיר את כל היהודים בני אותה דת? אף זו אינה הגדרה נכונה, שכן גם מי שאינו דתי ואינו מקיים לחלוטין את מצוות התורה, הוא יהודי. אפילו מי שהמיר את דתו נחשב יהודי מומר, ואין הוא נוקט לשום מקס של גיור כדי לשוב ליהדותו.

מהי איפוא הנקודה שקושרת את כל בני העם היהודי? אכן, הוהות היהודית היא יהודית ואין לה מקבילה בעולם. בבסיסה לא עומדים הלאום, הגזע או הדת. הוהות היהודית נובעת מהנשמה המיוחדת שהורישו לנו אבותינו אברהם יצחק ויעקב ומהברית שנכרתה עמנו כשעמדנו למרגלות הר סיני וקיבלנו את התורה. באותו מעמד נכרתה ברית מיוחדת במינה בין הקב"ה ובין העם היהודי. בורא העולם בחר בנו מכל העמים וקבע לנו ייעוד של "ממלכת כהנים וגוי קדוש".

אנחנו יהודים משום שמהותנו הפנימית נשמתית היא יהודית. עצם עובדת היותנו יהודים אינה קשורה במעשים, בשפה, במקום המגורים ובתרבות. נולדת יהודי, אתה נושא עמך את הנקודה היהודית, הנשמה היהודית, ואתה חלק בלתי נפרד מהעם היהודי (הקב"ה העניק גם לגרים את הזכות להצטרף לברית זו, על ידי גיור כהלכה).

זה מקור האחדות היהודית. זו אחדות שאינה מותנית בשום דבר. זהו קשר שווה בין יהודי ליהודי, מכח העובדה שבלב כולנו ממונה אותה נקודה יהודית ובה כולנו שווים. כדי שיהדותנו תהיה גלויה ומודעת, יש צורך באימוץ מרכיבים של חיים יהודיים – תורה, מצוות, תרבות יהודית, זיקה לארץ ישראל וכו'. בדרך זו אנו ממלאים את עולמנו הפנימי בתכנים יהודיים ונוצרת התאמה בין מהותנו הפנימית לבין אורח חיינו, הכרתנו ורגשותנו. אך גם אם יש פערים בין ההכרה היהודית של חלקים שונים בעמנו, אין בכך כדי לשנות את עצם הקשר הפנימי שמאחד את כולנו.

זה מקורה של האחדות היהודית ואותה חייבים לבצר ולשמר
 העלון לע"ג
 סבא רבא דוד פרץ בר סעדה ז"ל שנלב"ע י' סיון
 תשפ"ב.

השמועה הטובה עוררה שמחה בליבם של יהודי תונים, אבל הפקחים שביניהם העריכו בזהירות, כי אם עד עתה היה הגביר יעקב נתון במחלוקת עם הקהל, הרי שעתה – עם רום מזלו לטובה – תתעצם גאוותו ותרקיע שחקים, והוא יתקשה עוד יותר לקבל עליו את מרות הפרנסים והרב, בכל הנוגע לתקנות הקהל ולנשיאה בעול הקהילה.

והם לא טעו.
 כאשר בשעת ערב עלו הגאון רבי נתן בורגיל, רבה של תונים, ופרנסי הקהילה למעונו של הגביר כדי לברכו על ביטול הגזרה – התייחס אליהם יעקב כליפא בזלזול מחפיר. ברוב גאוותו כמעט שלא חננס במבט.

באותו מעמד החליט הגאון רבי נתן לאחוז את השור בקרניו.
 "שמע נא, יעקב", אמר, "דוד המלך אומר: יצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה, סור מרע ועשה טוב, בקש שלום ורדפהו, ופסוק זה מרמז עליך במלואו. יצור לשונך מרע, אם תרצה לנצור את לשונך מגורל רע, שלא תיקצץ ולא תיחתך, כי אז יושפתיך מדבר מרמה, עליך לזיזר בכבוד המלכות. ואתה, שלא נזהרת, ראית מה עלה בגורלך. ועתה עשה לך ה' נס ומילט אותך מן הגזרה, בבחינת 'סור מרע'. ואם כן, גם אתה צריך להיות יעשה טוב, לבקש שלום ולרדפו, להיות בשלום עם הקהל ולקבל עליך את התקנות ולא לפרוץ גדר, חס ושלום".

אך הדברים הנוקבים לא עשו רושם על הגביר החצוף. "נשבע אני בשבועה חמורה", כך אמר, "שלא אעשה שלום עם הקהל, ויהי מה".
 הרב והפרנסים יצאו מעל פניו של הגביר עז הפנים בחורי אף. ומן השמים תבעו את עלבונו של רבי נתן.

למחרת היום קראה אמו של המלך לבנה, אשר זה עתה עלה על כס המלוכה, ובפנים זעופות הוכיחה אותו על אשר רמס את כבוד אביו ומחל ליעקב כליפא על העונש המיועד לו.

"וכי עד כדי כך קל כבודו של אביך המנוח בעיניך?" הרימה קולה בצעקה. "כיצד זה לא תיבוש ולא תיכלם?" ופניו של המלך הטרי חפו.

להפצרות ולתחנונים מרובים נדרש יעקב כליפא, על מנת שהמלך – הנתון להשפעת אמו – יואיל למחול לו, ברוב טובו, לכל הפחות, על עונש כריתת הלשון. את גזרת החרמת הממוץ לא עלה בידו בשום פנים ואופן להעביר. עוד באותו היום באו עבדי המלך אל ביתו, והוציאוהו נקי מכל נכסיו, מחוט ועד שרוך נעל.

ועם נטילת ממונו ונפילתו מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, נשבר ליבו של יעקב כליפא בקרבו, והוא עלה אל ביתו של רבי נתן וביקש בדמעות את מחילתו, על אשר החציף פניו כנגדו.

"לכל הפחות יורה הרב לפרנסי הקהילה למצוא עבורי עבודה כלשהי", זלגו דמעות מעיניו, "לבל נסבול אני ובני ביתי חרפת רעב".
 "נעניתי לך", אמר רבי נתן. "אבוא בדברים עם הפרנסים".

וכך הפך יעקב כליפא, הגביר הגאה וגם הרוח, למזכיר הקהילה, תמורת שכר נאה. ומני אז לא זחה דעתו עליו, והוא נעשה סמל ודוגמא למעלת השלום וההכנעה.

הודעות מרכז "Shofar for Zion" פתוח בימים: א – ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין
 לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרשב"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול
 בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

piko netzp & arehici

פרשת "נשא" היא הפרשה הגדולה ביותר בתורה, מספר פסוקיה מאה שבעים וששה. כיוצא בה "אשרי תמימי דרך" (תהלים קיט) הפרשה הגדולה שבכתובים, מספר פסוקיה מאה שבעים וששה. כיוצא בהן בבא בתרא המסכת הגדולה שבש"ס, מספר הדפים שלה מאה שבעים וששה. וכן אנו מוצאים אריכות דברים גדולה בפרשה זו במדרש ובוזרה. כל כך למה?

לפי שברור השנים חל חג השבועות בשבוע של פרשת "נשא", ומיד אחר מתן תורה, כשהיתה התורה חדשה נתאו ישראל להשביע בה את נפשם יותר ויותר, ואחד הסימנים לשאיפה זו של אבותינו בא לידי ביטוי באורך המופלג של פרשה זו.

"נשא את ראש בני נרשון"

אמר רבי עובדיה מברנדין: כשמעניקים מן השמים לבני ישראל הארה כלשהי, ומנשאים ראשם - "נשא את ראש" - הרי הם נוכחים לדעת ערכם השפל לפי מעשיהם, מגיעים לשפלות רוח ולבם נשבר, רואים עצמם כ"בני גרשון, כבנים מגורשים מפלטרין של מלך"...

"והתודו את זמאתם אשר עשו"

שאלו לרבי שמחה בונים מפשיסחה: דוד המלך כשאמר "חטאתי" מיד נתבשר: "ה' העביר חטאתך", ואילו אנו מתודים ומתפללים בלי גבול, ואין אנו מתבשרים על מחילת העוון? השיב להם הרבי: אנחנו אומרים "אשמנו" ובשעת מעשה מהרהרים: נאה להקדוש ברוך הוא לסלוח לנו. וכשאומרים "בגדנו" חוזרים וחושבים: לאחר שמחל לנו, פן הראוי שנקבל מידו הרחבה כל טוב... הרי שאין כאן לא תשובה ולא וידוי, וכפרה מניין?

"והתודו את זמאתם אשר עשו"

לכאורה קשה מדוע הכתוב צריך לומר "אשר עשו", והרי פשוט הדבר שמתודים על חטא אשר עשו ולא על חטא שלא עשו?

ונראה ליישב, שהנה מהפסוק הזה למדו חכמינו שצריך אדם להתודות על העבירות שעשה ולשוב מהם. ואמרו חכמינו בתלמוד (ברכות ה.) אם רואה אדם שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו, ופשוט ולא מצא יתלה בביטול תורה. והקשו המפרשים כיון שיש לו ביטול תורה מדוע פשפש ולא מצא? ותרצו בשם מרן החיד"א שהכוונה היא במה שהיה לו לבטל תורה ולא ביטול כגון שלמד במבואות המטונפות (או בחזרת הש"ץ) שחושב לעשות מצוה, ובאמת עבירה בידו. וזהו כוונת הכתוב "והתודו את חטאתם אשר עשו", דהיינו אפילו דבר שנראה להם שהם עשו מצוה, צריכים להתודות על כך, כיון שבאמת היא עבירה.

"והתודו את זמאתם אשר עשו"

שואל כאן ספר "בית יעקב": מה משמעותן של המילים: "אשר עשו"?

הנה הרופא המנוסה והמוכשר מחפש למצוא בכל מחלה את הסיבה שגרמה לה, והוא מתאמץ לסלק את הסיבה הזאת, כי אז ממילא מתרפאת המחלה. הוא הדבר, כאשר האדם בא לשוב בתשובה על חטא של גזל, עליו לתבונן בסיבות ובמניעים שהביאוהו לידי חטא זה. מן הסתם רק קינא תחילה בחבירו ועבר אפוא על "לא תחמוד", והלא עבירה גוררת עבירה וכך הגיע לידי חטא של גזל.

זהו שאמר הכתוב: "והתודו את חטאתם" - שבשעה שיתודו על החטא כשלעצמו, יתודו גם על "אשר עשו" - על דברים שעשו קודם ואשר גרמו לחטא זה.

"והתודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו"

לכאורה תמוה הדבר, שהכתוב פותח כאן בלשון רבים "והתודו", ואחר כך מדבר בלשון יחיד "והשיב", "ונתן"?

משיב על כך הצדיק רבי מרדכי מנישכין בדרך החידושי: למרבה הצער, קיים לעתים בקרב הבריות מרחק גדול בין ההבטחה למעשה. ולכן עינינו רואות, שמרובים האנשים המכים על חטא ומתודים בפיהם על חטאים ועוונות שנכשלו בהם. אולם כאשר אלה מגיעים לקיום החובה של השבת גזילה לזולת וכיוצא בכך - מתברר ממקרים רבים, שהיודוי בפה אינו מביא לכלל מעשה בידים.

מציאות עגומה זו ביחסים שבין אדם לחבירו באה לידי ביטוי בלשון המשנית בכתוב שלפנינו: "והתודו" מקויים על ידי הרבים, אבל "והשיב... ונתן..." מקויים רק על ידי מעטים, יחיד פה ויחיד שם...

"האשם המושב לה לכהן"

נשאלת השאלה: איך בעצם נחשב בתור השבה מה שהוא נתן לכהן, אשר לחלוטין זה הוא לנגול? משיב על כך ה"מהר"ל חריף: הן ידוע שמזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, ואם אדם גזל מחבירו היהו מטריח כביכול את השם יתברך להשלים את חסרונו של הנגול (עיין סנהדרין ח.). לפיכך כשלא הספיק הגזלן להשיב את הגזילה לבעליה, הרי כבר השלים לו השם יתברך להחזיר את חסרונו, כך שהגזלן מחוייב עתה להשיב את הגזילה לרבונו של עולם. ובכן, כשהוא משיב אותה לכהן על פי ציווי השם יתברך, הרי זה כאילו השיב לרבונו של עולם כביכול - "המושב לה לכהן"...

לילות תורה

סדר לימוד תורה בלילה, והנהגת הלילה

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

קריאת מקרא בלילה

העל פי דעת רבינו האר"י ז"ל ורבותינו המקובלים, אין לקרוא פסוקי מקרא בלילה (מלבד הפסוקים שאומרים בתפלת ערבית, שנתבאר לעיל בסיומן הקודם).

ומכל מקום מי שאינו יודע ללמוד תורה שבעל פה, ויודע רק לקרוא פסוקי מקרא ותהלים, ואם לא יקרא מקרא בלילה יתבטל מלימוד תורה לגמרי, יש להקל לו לקרוא מקרא בלילה. ואם יודע לומר פרק "איזהו מקומן", או "פתח אליהו", או שאר קטעים מהזוהר הקדוש, עדיף שיאמרם ויחזור עליהם כמה פעמים ממה שיקרא פסוקי מקרא.

וכן יש להקל ללמד תינוקות של בית רבן קריאת הפסוקים כל שאי אפשר ללמדם פירושי הפסוקים.

ויש להחמיר שלא לקרוא פסוקי מקרא בלילה בין כשאומרם לבדו ובין כשאומרים אותם בציבור.

אלו פסוקי מקרא יש להקל לקרוא בלילה

ה. נוהגים לומר פסוקים ומזמורים בשעה שקוראים "קריאת שמע שעל המטה".
 ז. חומרת המקובלים שלא לקרוא פסוקי מקרא בלילה, אינה אלא כשקורא הפסוקים לבדם בלי לפרשם, אבל אם קורא הפסוקים ומפרשם, (וכל שכן אם קורא הפסוקים עם פירוש רש"י ושאר מפרשים), רשאי לעשות כן גם לכתחלה. ואפילו אם קורא הפסוקים ומתרגמם ללשון לע"ז כדי להבין משמעות הפסוקים, יש להקל.

י. חומרת המקובלים שלא לקרוא פסוקי מקרא בלילה, היא בין כשקורא פסוקים מהמשה הומשי תורה, ובין כשקורא פסוקים מנביאים וכתובים.

יא. חומרת המקובלים שלא לקרוא פסוקי מקרא בלילה, היא אף לענין קריאת ספר תהלים. ומכל מקום אם רוצה לקרוא תהלים דרך תחנונים לרפואת חולה, או מחמת צרה כל שהיא, יש להקל בזה אפילו כשקורא קודם חצות הלילה, וכל שכן אם קורא אחר חצות הלילה. (וטוב שיקרא התהלים עם פירושים). וכן אם קורא תהלים ליד נפטר לשמירה, יש להקל אפילו קודם חצות הלילה.

יב. מי שנוהג לקרוא "חק לישראל" או "מעמדות" בכל יום, ופעם אחת לא הספיק לקיים מנהגו ביום, יכול להקל להשלים הקריאה בלילה. וטוב שבשעה שקורא הפסוקים ילמדם עם פירוש רש"י.

ומי שצריך לקרוא בתורה בציבור, וצריך להכין הפרשה כראוי קודם לכן, יזהר להכין הפרשה ביום, ואם לא הספיק לעשות כן, ואין שם מי שיקרא במקומו, יש להקל להכין הפרשה בלילה.

ומי שהוא סופר סת"ם, שצריך להוציא בשפתיו כל תיבה לפני שכותבה, (וכמו שנתבאר לעיל בהלכה ברורה סימן לב סעיף קמב), מותר לו להוציא התיבות בשפתיו כשכותב בלילה. ומותר לסופר סת"ם לכתוב בלילה אפילו תפילין, וכמו שנתבאר לעיל (סימן ל' סעיף ה').

"ולימדתם אותם"

הרב חיים זוננפלד ניהל מערכת בירושלים נגד הורים ששלחו את ילדיהם לבתי-ספר לא דתיים. פעם זימן אליו לשיחה יהודי שהוא עצמו היה שומר מצוות וירא-שמים, אבל רשם את ילדיו לבית-ספר לא-דתי. טען האישי לפני הרב שהוא רוצה כי בנו ילמד מקצוע יובל להתפרנס בבגוד. הרב ניסה להסביר לו כי כל השיקולים הללו צריכים להידרחות הצידה. כאשר מדובר בבית-ספר המנתק את הילד מאמונה ומשמירת התורה. כשהרב ראה כי הסבירו אינם משכנעים את האישי, אמר לו: "אם-כן, עליך לדעת כי יהיה אסור לך לקרוא קריאת שמע" נבהל האישי ושאל: "למה?". השיב הרב: "משום שאתה מעיד עדות שקר בעצמך. אתה אומר 'ולימדתם אותם' את בניכם לדבר בסי' ועושה ההפך".